

התיקון הראשון: אמונה איתנה כסלע

Category: במדבר, חקת

אמונה חזקה הייתה הכוח שהניע אלפי חסידים ברוסיה להפיץ יהדות גם במחיר של סיכון חיים. אל מול מעשי טבח כה קשים חובה עלינו לחזק את האמונה שיש בעל בית לבירה זו כדי למנוע את הרצח הבא.

הרבנים שברחו והיחיד שנשאר

'היילנד פארק'. כולם עדיין המומים מהטבח הנורא שאירע בשיקגו, כאשר מתוך שבעת הנרצחים, ארבעה הם יהודים. לכולם מנקרת בראש השאלה-תמיהה מאיפה זה מגיע? איך קרה שבחור צעיר נופל לשפל חמור כל כך שהוא עולה על גג ויורה באנשים תמימים שאף פעם לא פגש ולא עשו לו כל דבר רע?

בחצי השנה האחרונה אירעו יותר משלש מאות מקרים של ירי המוני בארה"ב והנתון הזה רק הולך ומחמיר. אמנם חייבים להחמיר את הפיקוח על מכירת כלי נשק, וצריך לעשות את כל מה שאפשר כדי לעצור את טירוף הירי ששוטף את אמריקה, אבל ברור שיש כאן משהו עמוק יותר שצריך לתת את הדעת עליו: מה גורם לאנשים צעירים לעשות דברים נוראים כאלו.

השנה אנו מציינים מאה שנה לאירוע נדיר בעולם החב"ד. 1922 הייתה שנה קשה ליהדות רוסיה. באותם שנים רוסיה חוותה את המהפכה הבולשביקית, כאשר הקומוניזם בא לעולם כדי למחוק את האמונה בה'. קרל מרקס, שהיה מאבות הפילוסופיה הקומוניסטית טען ש"דת היא האופיום של ההמונים", וזה דבר מיותר. לכן אחד המטרות של הקומוניזם היה להילחם ולעצור את כל הדתות, ובמיוחד הדת היהודית.

יהודים שומרי תורה ומצוות ראו שאין עתיד ליהדות ברוסיה והם עזבו אותה בהמוניהם. ישיבות שלמות עם הרבנים שלהם ברחו משם, אבל הרבי הקודם החליט דווקא להישאר ברוסיה, הוא ידע שרוב יהודי רוסיה בחרו להישאר במדינה, ולמרות שהיהודים החרדים עזבו נותרו למעשה עוד מיליוני יהודים ברוסיה, כשרבים מהם הולדו מהחלום הקומוניסטי שהנה תכף לכולם יהיו חיים טובים ומאושרים וישרור שוויון בין עניים לעשירים.

הרבנים, השוחטים והמוהלים עזבו את רוסיה, ואם כך שאל הרבי, מי יישאר לשמר את היהדות במדינה הקומוניסטית? מי יהיה שם כדי להזכיר ליהודים שמגיע ראש השנה, ומי ידאג לאפות מצות לפסח. לכן החליט הרבי להישאר ברוסיה והוא הקים שם מחתרת חסידית שמטרתה הייתה לשמר את היהדות בכל מחיר.

באותם ימים המצב הלך והחמיר, וכל יום נחתו גזירות חדשות על דת ישראל. את המקוואות

סגרו כי זה הם לא עמד בסטנדרטים של ההיגיינה הרפואית שהממשלה דרשה, ברית מילה היא 'מעשה ברברי' והשחיטה היהודית היא לא מספיק 'הומנית'. הממשלה קידמה 'חוק חינוך חובה' שכל כל ילד מחויב ללמוד בבית הספר (גם בשבת) שבו למדו להיות אתאיסטים.

כריתת ברית

הרבי הקודם ראה שנצרכת פעולה מיוחדת שתיתן את הכוח לחסידים לעמוד מול הגזירות של ממשלת הרשע שקמה בברית המועצות ולפני מאה שנה בדיוק בשנת 1922 אסף הרבי תשעה מחסידיו שיחד אתו הם היו 'מנין' והם 'כרתו ברית' ביניהם שהם ילחמו למען שמירת היהדות ברוסיה עד לטיפת הדם האחרונה.

חמישים שנה מאוחר יותר, בשנת תשל"ב הרבי סיפר על האירוע הזה והסביר ש'כריתת הברית' נתנה להם את הכוח לעמוד מול כל מונע ומעכב, מול הק"ג, החקירות הקשות, המאסרים והעינויים. הם הבטיחו אחד לשני שהם ילכו עד הסוף ויהי מה. ובזכות זה שהם הבטיחו את זה אחד לרעהו הם נצחו.

אבי, הרב משה גרינברג ע"ה נולד בשנת 1927 ברומניה. כשמשפחתו ברחה מהנאצים בתחילת מלחמת העולם השנייה הם הגיעו לטשקנט שבאוזבקיסטן. סבי הגיע עם שני בניו בגילאים שש עשרה ושתיים עשרה, והוא חיפש עבורם מסגרת יהודית שיוכלו לשמר את היהדות שלהם.

הוא שמע שישנה קבוצה של יהודים שמסכנים את נפשם כדי ללמד ילדים יהודיים והם נקראים חב"ד. סבי ע"ה מעולם לא שמע את השם חב"ד לפני כן, אבל הוא רצה שהילדים שלו יישארו יהודים ולכן שלח אותם לחב"ד, וכך אבי נהיה חסיד חב"ד. מי שלימדו אותו היו חסידים של הרבי הקודם שנשארו ברוסיה ולימדו יהדות בסתר, במרתפים תחובים ובעליות גג שמוסותרות מעין רואים, הכול כדי לשמר את האמונה בה'.

למה מהסלע?

בפרשת השבוע אנו קוראים את הסיפור המפורסם שמשה הכה את הסלע. זוהי לא הפעם הראשונה שמשה הכה את הסלע וכבר בספר שמות מיד ביציאת מצרים אנו קוראים איך שבני ישראל הלכו במדבר ולא מצאו מים. הם התלוננו למשה ולאחרן על כך ומשה התפלל לקב"ה שהורה לו לקחת את המטה, להכות את הסלע ולהוציא ממנו מים.

ארבעים שנה עברו, ושוב לעם אין מים לשתות. עם ישראל שוב התלונן על כך למשה והפעם הקב"ה אמר למשה שידבר אל הסלע והוא יוציא להם מים. בפועל משה היכה את הסלע והשאר היסטוריה.

נשאלת השאלה, מדוע בחר הקב"ה להוציא מים מן הסלע. טבעו של עולם שכשאינ מים

מתפללים לגשם שירד מהשמיים. לכאורה הדבר הטבעי היה צריך להיות שאחרי שמשה מתפלל למים, שה' יוריד גשם לעם ישראל. מדוע הקב"ה התעקש להביא מים דווקא מן הסלע, דבר שקרה גם בתחילת המסע במדבר וגם בסופו. מה המיוחד בסלע?

את התשובה לכך אנו מוצאים בפרשת בלק. הסיפור ידוע: בלק פחד שעם ישראל יכבוש את ארצו ובוחר ללכת בדרך לא קונבנציונלית. הוא פנה לבלעם שהיה נביא של הגויים ומבקש ממנו שיבוא לקלל את עם ישראל והוא בתמורה ישלם לו במיטב כספו. לאחר דין ודברים בלעם בא למואב. הוא הורה לבלק לבנות שבעה מזבחות, ואז בסופו של דבר במקום לקלל יצאו מפיו ברכות נפלאות.

מה שמעניין הוא שמיד בתחילת דבריו בלעם מתנצל על כך שהוא לא יכול לקלל את ישראל, ובלשונו של הרבי: "זה היה המענה הראשון שענה בלעם בן בעור על מה שיעץ בלק מלך מואב ומזה מובן שזהו ענין עיקרי ביותר" (מאמר ד"ה ה' מלך תורת מנחם ס"ט עמ' 32).

מה אמר בלעם: "כי מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו". אומר רש"י: "אני מסתכל בראשיתם ואני רואה אותם מיוסדים וחזקים כצורים וגבעות הללו על ידי אבות ואמהות" (בלק כג, ט).

בלעם מגדיר כאן את עם ישראל. הוא אמר שהוא רואה אותם חזקים כ'צורים'. סוד כוחם הוא שיש להם אמונה איתנה בה' שחזקה כסלע. ולכן לא היה לבלעם את הכוח לקלל אותם. אומר על כך הרבי, שזה לא רק שהאבות והאימהות של עם ישראל היו חזקים כסלע, אלא הם הורישו את העקשנות היהודית לכל יהודי באשר הוא.

עקשן כסלע

אני יכול לספר לכם על אבי הרב משה גרינברג ע"ה שהיום היארצייט שלו, שכשהוא נאסר בכלא הרוסי הוא גילה בתוכו כוחות אדירים. החוקרים ניסו להוציא ממנו שמות של חסידים שלימדו אותו תורה, או אלה שעזרו לו להבריא את הגבול, הם רצו שהוא יפליל עוד חסידים. אבל אבי סיפר לי שכשהוא נכנס לכלא הוא החליט בליבו שהוא לא יסגיר שם של אף אדם ויהי מה. החוקרים היכו ועינו אותו והוא היה מוחזר לתאו אחרי לילה של חקירות שותת דם, אבל הם לא הצליחו להציל ממנו אפילו לא שם אחד.

כשהוא נכנס לכלא הוא גם החליט שהוא יאכל רק אוכל כשר. זוהי בעצם החלטה להתקיים רק על לחם ומים, והוא עמד בזה במשך כל ימי שבתו בכלא. הוא סיפר לי פעם שהוא היה כל כך רזה שהוא היה מסוגל לראות את האוכל יורד לתוך גופו^[1].

ואולי יש לומר, שזו הסיבה שהקב"ה בחר להוציא מים מסלע, כדי לרמז לעם ישראל שהדרך לקבל את המים, זה דווקא מהסלע. חז"ל מלמדים אותנו שהתורה משולה למים, "אין מים אלא תורה". הקב"ה רוצה ללמד אותנו שכדי שיצא 'מים', כדי שתהיה לנו אמונה חזקה בתורה

שמשולה למים, עלינו להיות חזקים ועקשנים כסלע איתן.

המלחמה על אמונה בה' לא הסתיימה עם קריסת ברית המועצות, וגם היום אנו סובלים מאותה בעיה. בהתוועדות י"ב תמוז תשמ"א הרבי דיבר על כך שמה שחסר לדור שלנו היום באמריקה זאת **אמונה בהשם**. לפני דור או שנים רוב ההורים היו אנשים דתיים. לפני האוכל היו מברכים את הקב"ה, ולקראת השינה הם עשו אותו דבר וכך גם לימדו את ילדיהם. כל ילד ידע שיש בעל הבית לבירה זו ויש מי שמשגיח ושומר עליו והוא לא יכול לעשות כל דבר שבא לו. בדור האחרון חל מהפך, תלמידים מתקיפים את המורים שלהם! מי שמע על דברים כאלו לפני דור?! "זה קורה" אמר הרבי, "בגלל שאין להם אלוקים".

ואם בשנת 1981 הבעיה הייתה שתלמידים מתקיפים מורים, הרי שהתלמידים של היום התקדמו, הם עומדים על גג בנין ויורים באנשים.

המסר הוא שאנו צריכים לעשות כל מה שאפשר כדי לחלוק עם אחרים ובפרט עם הצעירים את האמונה בה'. אם מישהו שואל אותך איך אתה מרגיש תענה לו "ברוך השם", ואין מה להתבייש בזה, בסופו של דבר זה יכנס לראש לעוד אדם ועוד אחד, וכך נוכל להשפיע על עוד אנשים שיאמינו בה', עם העקשנות "הסלעית" היהודית נביא את המשיח.

(מיוסד על התוועדות י"ב תמוז תשל"ב. תורת מנחם חלק ס"ט בתחילתו).